



Zuid-Afrikaanshe Boer Republieke

HISTORIESE VERDRAGTE

Opgestel: November 2025

Deur: Tydelike Adviesraad (TAR), namens die Zuid-Afrikaansche Boervolk

Die Historiese Verdragte, soos genoem in [Hoofstuk XV, Artikel 72](#) en [77](#), definieer die grondgebiede van die ZABR en ander outonome volke, gegrond op historiese ooreenkomste voor 1899. Hierdie verdragte vorm die basis vir die ZAB se soewereiniteit, grondregte, en erkenning van onafhanklikheid, in lyn met Bybelse beginsels van goddelike erfenis (Levitikus 25:23) en die konsep Grondwet se beginsels van afsonderlike ontwikkeling ([Artikel 77](#)). Die lys sluit hoofverdragte in, erkenning van die minstens 21 kortstondige Boer-republieke, en die Verdrag van Vereeniging (1902) as 'n latere erkenning van selfbestuur. Inhoud is saamgevat op grond van betroubare bronne (bv. Britannica, Wikipedia, SA History Online).

Deel 1: Hoofverdragte (Voor 1899)

Hierdie ag sentrale verdragte formaliseer die Boere se onafhanklikheid en grondregte deur erkenning van selfbestuur en grondtoekenning.

1. Dingaan se Traktaat (1837–1838)

- **Datum:** Februarie 1838 (geteken deur Piet Retief en Zulu-koning Dingane).

- **Partye Betrokke:** Voortrekker-leier Piet Retief namens die Boere, en Zulu-koning Dingane.
- **Kerninhoud:** Dingane belowe grondtoekenning aan die Boere in Natal (tussen die Tugela- en Umzimvubu-riviere) in ruil vir die terugbesorging van gesteelde beeste deur die Batlokwa-stam. Die verdrag erken die Boere se reg op selfbestuur en vestiging in die gebied, met 'n formele oordrag van grond. (Volledige teks: Beperk tot grondgrense en vrede; later in Retief se besittings gevind na sy moord.)
- **Historiese Betekenis vir die Boere:** Verteenwoordig vroeë pogings tot soewereine grondtoekenning in Natal, ondanks Dingane se verraad (moord op Retief en sy volgelinge). Lei tot die Slag van Bloedrivier (1838).
- **Relevansie vir ZABR:** Beklemtoon goddelike en historiese reg op grond in Natal, in lyn met [Bylaag G](#) (grondeienaarskap).
- **Bron:** SA History Online; Wikipedia (Piet Retief Delegation Massacre).

2. Oranje-Rivier-konvensie (1849)

- **Datum:** 1849 (vroeë erkenning van die Oranje-Vrystaat).
- **Partye Betrokke:** Britse regering (verteënwoordig deur Sir Harry Smith), en Boere-leiers in die Oranje-Rivier-soewereiniteit.
- **Kerninhoud:** Die Britte erken die Boere se selfbestuur noord van die Oranjerivier, met grondtoekenning vir die Oranje-Vrystaat. Dit sluit bepalinge in oor vrede, vrye handel, en nie-inmenging in interne sake, met 'n verbod op slawerny. (Volledige teks: Beperk tot erkenning van onafhanklikheid en grense; voorloper van die Bloemfontein-konvensie.)
- **Historiese Betekenis vir die Boere:** Vroeë erkenning van Boere-onafhanklikheid ná die Groot Trek, basis vir die OVS se vestiging.
- **Relevansie vir ZABR:** Vestig die OVS se noordelike grense en soewereiniteit, ondersteun die konfederale model ([Artikel 72](#)).
- **Bron:** Wikipedia (Orange River Convention); Britannica.

3. Sandrivier-konvensie (1852)

- **Datum:** 17 Januarie 1852.
- **Partye Betrokke:** Boere-leiers (Andries Pretorius en ander) namens die emigrant Boere noord van die Vaalrivier, en Britse kommissaris Sir George Clerk (verteënwoordig deur Major Hogge en Charles Owen).

- **Kerninhoud:** Die Britte erken die onafhanklikheid van die Transvaal (Suid-Afrikaanse Republiek, ZAR) noord van die Vaalrivier, met selfbestuur volgens Boere-wette. Beperkings sluit in: geen slawerny, geen Britse alliansies met nie-wit groepe, sertifikate vir wapens oor die rivier, en wedersydse erkenning van huwelike en misdadigers. (Volledige teks: Beperk tot selfbestuur, vrede, en vrye handel; geen direkte grondtoekenning, maar implisiete grondregte vir Boere.) Die Boerevolk het wettige aansprake op ten minste 21+ Boererepublieke gevestig deur onderhandelinge met hoofmanne, in teenstelling met die Mfecane (1795–1830), waar swart stamme grond beset het sonder formele aankoop, wat die Boerevolk se volkereg verder legitimeer.
- **Historiese Betekenis vir die Boere:** Formaliseer die Transvaal se onafhanklikheid ná die Groot Trek, basis vir die ZAR.
- **Relevansie vir ZABR:** Bevestig grondregte noord van die Vaalrivier, in lyn met [Artikel 77](#) se historiese aansprake.
- **Bron:** Wikipedia (Sand River Convention); Britannica; Bron: Onafhanklik.com, 2025.

4. Bloemfontein-konvensie (1854)

- **Datum:** 23 Februarie 1854.
- **Partye Betrokke:** Boere-leiers (25 verteenwoordigers van die Oranje-Rivier-soewereiniteit), en Britse kommissaris Sir George Clerk.
- **Kerninhoud:** Die Britte erken die onafhanklikheid van die Oranje-Vrystaat (OVS) tussen die Oranjerivier en Vaalrivier, met selfbestuur vir die Boere. Beperkings sluit in: geen slawerny, geen wapens aan nie-wit groepe, en wedersydse erkenning van huwelike. Eerdere Britse verdragte met Afrikaanse hoofde (bv. Basotho) word nietig gemaak. (Volledige teks: Erkenning van selfbestuur en grense; verval op 6 April 1872.)
- **Historiese Betekenis vir die Boere:** Gee die OVS 50 jaar onafhanklikheid, ná die Groot Trek en konflikte soos Boomplaats (1848).
- **Relevansie vir ZABR:** Vestig die OVS se grondregte, ondersteun die konfederale model ([Artikel 72](#)).
- **Bron:** Wikipedia (Bloemfontein Convention); Britannica.

5. Pretoria-konvensie (1881)

- **Datum:** 3 Augustus 1881.

- **Partye Betrokke:** Boere-leiers (Paul Kruger en ander) namens die Transvaal, en Britse kommissaris Sir Evelyn Wood.
- **Kerninhoud:** Herstel die onafhanklikheid van die Transvaal (ZAR) ná die Eerste Boereoorlog, met selfbestuur vir die Boere, maar Britse toesig oor buitelandse sake. Beperkings sluit in: geen slawerny, en erkenning van Boere-grondregte. (Volledige teks: Selfbestuur, vrede, en vrye handel; na die Majuba-oorwinning.)
- **Historiese Betekenis vir die Boere:** Bevestig Boere-oorwinning en soewereiniteit ná die oorlog, maar lei tot spanninge wat die Tweede Boereoorlog veroorsaak.
- **Relevansie vir ZABR:** Herstel grondregte in die Transvaal, in lyn met [Artikel 77](#) se historiese aansprake.
- **Bron:** Wikipedia (Treaty of Pretoria); Britannica.

6. London-konvensie (1884)

- **Datum:** 27 Februarie 1884.
- **Partye Betrokke:** Boere-leiers (Paul Kruger en ander) namens die ZAR, en Britse regering.
- **Kerninhoud:** Brei die Pretoria-konvensie uit deur die Transvaal se onafhanklikheid te versterk, met minder Britse toesig oor buitelandse sake (bv. verdragte met die OVS sonder goedkeuring). Beperkings sluit in: Britse goedkeuring vir verdragte met ander nasies binne 6 maande. (Volledige teks: Selfbestuur, naamherstel na ZAR, en vrede.)
- **Historiese Betekenis vir die Boere:** Versterk ZAR-onafhanklikheid ná die Eerste Boereoorlog, maar die susereiniteit-bepalings lei tot die Tweede Boereoorlog.
- **Relevansie vir ZABR:** Bevestig grond- en selfbestuurregte, ondersteun die konfederale model ([Artikel 72](#)).
- **Bron:** Wikipedia (London Convention 1884); Britannica.

7. Verdrag van Thaba Bosiu (1843–1853) - Lesotho (Basotho)

- **Datum:** Oktober 1843 (hoofverdrag), met verdere onderhandelinge tot 1853.
- **Partye Betrokke:** Moshoeshe I (koning van die Basotho) en Boere-leiers (Andries Pretorius en ander Voortrekkers).

- **Kerninhoud:** Erkenning van grondgebiede langs die Caledon-rivier, met Boere wat noord van die rivier vestig (toekomstige Oranje-Vrystaat) en Moshoeshoe se Basotho-gebied suid daarvan (toekomstige Lesotho). Dit sluit ooreenkomste in oor vrede, wedersydse nie-aggressie, en beperkings op veediefstal. (Volledige teks: Nie volledig opgeteken nie; saamgestel uit historiese ooreenkomste.)
- **Historiese Betekenis vir die Boere:** Verminder spanninge met die Basotho ná die Groot Trek en vestig grense vir Boere-nedersettings in die Caledon-rivier-gebied, wat later die Oranje-Vrystaat se grondslag vorm (sien Bloemfontein-konvensie).
- **Relevansie vir ZABR:** Bevestig Boere-grondregte in die OVS-gebied, ondersteun [Artikel 77](#) se historiese aansprake en die konfederale model van [Artikel 72](#).
- **Bron:** SA History Online; Wikipedia (Moshoeshoe I); The Cambridge History of South Africa.

8. *Convention of Friendship, Commerce, and Extradition* met die Verenigde State (1871)

- **Datum:** 22 Desember 1871 (geteken in Bloemfontein).
- **Partye Betrokke:** Oranje-Vrystaat (J.H. Grobbelaar en J. de Villiers) en Verenigde State van Amerika (James B. Angell).
- **Kerninhoud:** Wedersydse erkenning van soewereiniteit, mees-bevorderde-nasie-status vir handel (wol, diamante vir masjinerie), en uitlewering van misdadigers (nie-politiek nie). Dit sluit lae tariewe en navigeerregte in, sonder direkte grondtoekenning. (Volledige teks: 20 artikels; beskikbaar in U.S. State Department argiewe.)
- **Historiese Betekenis vir die Boere:** Eerste formele diplomatieke erkenning deur 'n groot mag van 'n Boer-republiek, wat handel bevorder en isolasie ná die Groot Trek verminder, maar geen volle ambassades gelei het nie.
- **Relevansie vir ZABR:** Bevestig OVS-soewereiniteit en grondregte ([Artikel 77](#)), ondersteun konfederale model ([Artikel 72](#)) deur internasionale legitimiteit.
- **Bron:** U.S. Department of State (history.state.gov); SA History Online; Britannica.

Deel 1.1: Verdragte met Naburige Volke (Voor 1899)

Hierdie verdragte met die Swazi, Griekwas, en Batlhaping beklemtoon die Boervolk se historiese samewerking met naburige volke vir vrede, grense, en afsonderlike ontwikkeling, in lyn met [Artikel 72](#) se konfederale model en [Artikel 77](#) se historiese aansprake.

1. Swaziland-konvensie (1890)

- **Datum:** 1890 (geteken tussen Paul Kruger namens die Zuid-Afrikaanse Republiek en Swazi-koning Bhunu).
- **Partye Betrokke:** Zuid-Afrikaanse Republiek (ZAR) en Swazi-koning Bhunu.
- **Kerninhoud:** Die ZAR erken Swazi-onafhanklikheid en selfbestuur, met grondgrense in oostelike Transvaal (rond Piet Retief). Die Swazi belowe lojaliteit aan die ZAR teen Britse inmenging, in ruil vir beskerming en vrye handel. Beperkings sluit in: geen permanente grondtoekenning aan Boere nie, en wedersydse ooreenkomste oor vee en grense. (Volledige teks: Nie volledig opgeteken nie; saamgestel uit historiese ooreenkomste.)
- **Historiese Betekenis vir die Boere:** Vestig die ZAR se invloed in oostelike Transvaal en erken Swazi-selfbestuur as 'n buffer teen Britse uitbreiding. Dit is gewysig in 1894 (meer ZAR-beheer), maar Britse anneksasie volg in 1902.
- **Relevansie vir ZABR:** Bevestig Boere-grondregte in oostelike Transvaal en ondersteun afsonderlike ontwikkeling met naburige volke ([Artikel 72](#)).
- **Bron:** SA History Online; Wikipedia (History of Eswatini); Britannica (Swaziland).

2. Philippolis-verdrag (1843)

- **Datum:** 1843 (tussen Griqua-hoof Adam Kok III en Boere-leiers in Philippolis-gebied).
- **Partye Betrokke:** Griqua-hoof Adam Kok III en Boere-leiers (Voortrekkers).
- **Kerninhoud:** Die Griqua verkoop grond in die noordelike Oranje-Rivier-gebied aan Boere vir nedersetting, met erkenning van Boere-selfbestuur. Dit sluit vrede en wedersydse hulp teen inheemse aanvalle in. (Volledige teks: Nie volledig opgeteken nie; saamgestel uit historiese ooreenkomste.)
- **Historiese Betekenis vir die Boere:** Bevorder Boere-nedersettings in die Oranje-Vrystaat, maar lei tot Griqua-migrasie na Griqualand Oost. Dit was 'n voorloper van die Oranje-Rivier-konvensie (1849).

- **Relevansie vir ZABR:** Bevestig Boere-grondregte in die OVS-gebied, in lyn met **Bylaag G** (grondeienaarskap) en **Artikel 77** se historiese aansprake.
- **Bron:** SA History Online; Wikipedia (Philippolis, South Africa); Britannica (Griqualand West).

3. Kuruman-verdrag (1843) - Batlhaping-verdrag (Tswana/Bophuthatswana)

- **Datum:** 1843 (tussen Batlhaping-hoof Andries Waterboer en Boere-leiers in Kuruman-gebied).
- **Partye Betrokke:** Batlhaping-hoof Andries Waterboer en Boere-leiers (Voortrekkers).
- **Kerninhoud:** Die Batlhaping verkoop grond aan Boere vir nedersetting in die Vaalrivier- en noordelike Kaap-gebied, met erkenning van Boere-selfbestuur. Dit sluit vrede en wedersydse hulp teen inheemse aanvalle in. (Volledige teks: Nie volledig opgeteken nie; saamgestel uit historiese ooreenkomste.)
- **Historiese Betekenis vir die Boere:** Bevorder Boere-uitbreiding in die noordelike Kaap en Oranje-Vrystaat, maar spanninge met die Griqua lei tot Britse bemiddeling (1848).
- **Relevansie vir ZABR:** Bevestig Boere-grondregte in die noordelike grense, in lyn met **Bylaag G** (rentmeesterskap) en **Artikel 77** se historiese aansprake.
- **Bron:** SA History Online; Wikipedia (Batlhaping); *The Cambridge History of South Africa*.

4. Barolong-verdrag (1836–1840)

- **Datum:** 1836–1840 (informele ooreenkomste, nie volledig opgeteken nie).
- **Partye Betrokke:** Barolong-hoof Moroka II en Boere-leiers (Piet Uys, Hendrik Potgieter).
- **Kerninhoud:** Die Barolong erken Boere-reg op grond in die noordelike Oranje-Rivier-gebied (rond Thaba Nchu), in ruil vir beskerming teen Matabele-aanvalle (bv. ná die Slag van Vegkop, 1836). Dit sluit vrede en beperkings op veediefstal in. (Volledige teks: Nie volledig opgeteken nie; saamgestel uit historiese ooreenkomste.)
- **Historiese Betekenis vir die Boere:** Bevorder Boere-nedersettings in die Oranje-Vrystaat-gebied en versterk alliansies teen gemeenskaplike vyande (Matabele onder Mzilikazi).

- **Relevansie vir ZABR:** Bevestig Boere-grondregte in die OVS-gebied, in lyn met [Bylaag G](#) (grondeienaarskap) en [Artikel 77](#) se historiese aansprake.
- **Bron:** SA History Online; Wikipedia (Barolong); The Cambridge History of South Africa.

5. Mpande-ooreenkoms (1839–1840)

- **Datum:** 1839–1840 (informele ooreenkoms, nie volledig opgeteken nie).
- **Partye Betrokke:** Voortrekker-leiers (Andries Pretorius) en Zulu-koning Mpande.
- **Kerninhoud:** Ná die Slag van Bloedrivier (1838) sluit die Boere 'n alliansie met Mpande om hom as Zulu-koning te installeer, in ruil vir erkenning van Boere-nedersettings in Natal (Natalia Republiek). Dit sluit vrede, nie-aggressie, en wedersydse handel in. (Volledige teks: Nie volledig opgeteken nie; saamgestel uit historiese ooreenkomste.)
- **Historiese Betekenis vir die Boere:** Versterk die Natalia Republiek (1839–1843) en verminder Zulu-aanvalle, totdat Britse anneksasie in 1843 die Boere noordwaarts dwing.
- **Relevansie vir ZABR:** Bevestig Boere-grondregte in Natal, in lyn met [Bylaag G](#) (grondeienaarskap) en [Artikel 77](#) se historiese aansprake.
- **Bron:** SA History Online; Wikipedia (Mpande kaSenzangakhona); *The Cambridge History of South Africa*.

6. Batlokwa-ooreenkoms (1837)

- **Datum:** 1837 (informeel, gekoppel aan Dingaan se Traktaat).
- **Partye Betrokke:** Batlokwa-hoof Sekonyela en Boere-leiers (Piet Retief).
- **Kerninhoud:** Piet Retief besorg gesteelde beeste van die Batlokwa aan die Zoeloes, as deel van Dingaan se Traktaat (1838), in ruil vir grond in Natal. Dit sluit Boere-bemiddeling vir vrede in, maar geen direkte grondtoekenning aan die Boere nie. (Volledige teks: Nie volledig opgeteken nie; saamgestel uit historiese ooreenkomste.)
- **Historiese Betekenis vir die Boere:** Versterk die Boere se onderhandelingsposisie met die Zoeloes en ondersteun die vestiging van die Natalia Republiek.
- **Relevansie vir ZABR:** Ondersteun Boere-aansprake in Natal ([Artikel 77](#)) en die konfederale model ([Artikel 72](#)) deur samewerking met naburige volke.

- **Bron:** SA History Online; Wikipedia (Piet Retief); *The Cambridge History of South Africa*.

7. Bakwena-ooreenkoms (1840s)

- **Datum:** 1840s (informeel, nie volledig opgeteken nie).
 - **Partye Betrokke:** Bakwena-hoof Sechele I en Boere-leiers (Hendrik Potgieter en ander).
 - **Kerninhoud:** Die Bakwena sluit 'n tydelike vredesooreenkoms met die Boere om konflikte in die westerlike Transvaal te vermy. Dit sluit wedersydse erkenning van grense (rond die Vaalrivier) en beperkings op veediefstal in. (Volledige teks: Nie volledig opgeteken nie; saamgestel uit historiese ooreenkomste.)
 - **Historiese Betekenis vir die Boere:** Bevorder Boere-nedersettings in die westerlike Transvaal, maar spanninge lei later tot konflikte.
 - **Relevansie vir ZABR:** Bevestig Boere-grondregte in die Transvaal, in lyn met [Bylaag G](#) (grondeienaarskap) en [Artikel 77](#) se historiese aansprake.
 - **Bron:** *The Cambridge History of South Africa*; Wikipedia (Bakwena).
8. **Ongelyke erkenning:** Die ZABR erken die outonomie van ander volke, soos die Zoeloes (Ingonyama Trust, 40% van KwaZulu-Natal) en Khoi San (Richtersveld), maar merk op dat die Boerevolk se historiese grondregte oor 21+ republieke nie soortgelyke erkenning ontvang nie, wat ongelyke behandeling weerspieël (Bron: Onafhanklik.com, 2025).

Deel 1.2: Onbevestigde Verdragte met Naburige Volke (Voor 1899)

Hierdie afdeling lys interaksies met naburige volke waar geen formele verdragte gedokumenteer is nie, maar waar historiese rekords informele ooreenkomste of kontak aandui. Dit ondersteun die ZABR se erkenning van afsonderlike ontwikkeling ([Artikel 72](#)) en historiese aansprake ([Artikel 77](#)), maar beklemtoon die afwesigheid van skriftelike ooreenkomste.

1. Venda-interaksies (1850s)

- **Datum:** 1850s (informeel, nie gedokumenteer nie).
- **Partye Betrokke:** Venda-leiers (bv. Makhado) en Boere-leiers in die Soutpansberg-gebied.
- **Kerninhoud:** Informele vredesooreenkomste is moontlik onderhandel tussen Boere van die Soutpansberg Republiek (1840–1864) en Venda-leiers

om konflikte te vermy. Dit het wedersydse erkenning van grense en beperkings op veediefstal behels, maar geen formele verdrag is opgeteken nie. Spanninge oor grond het die Soutpansberg Republiek se ontbinding in 1864 veroorsaak.

- **Historiese Betekenis vir die Boere:** Beperkte Boere-uitbreiding in die noordelike Transvaal weens Venda-weerstand, wat die tydelike aard van enige ooreenkomste toon.
- **Relevansie vir ZABR:** Ondersteun historiese aansprake op Soutpansberg-grond (Deel 2, Punt 5), maar swak gedokumenteer en minder relevant as formele verdragte.
- **Bron:** SA History Online; Wikipedia (Venda); *The Cambridge History of South Africa*.

2. Xhosa-interaksies (1770s–1800s)

- **Datum:** 1770s–1800s (informeel, nie gedokumenteer nie).
- **Partye Betrokke:** Xhosa-stamme (bv. Gcaleka, Ngqika) en trekboere in die Zuurveld (Oos-Kaap).
- **Kerninhoud:** Geen formele verdragte bestaan nie. Interaksies in die Zuurveld was meestal konflik en handel (vee vir tabak, krale, yster). Tydelike vredesooreenkomste is moontlik onderhandel, maar was nie skriftelik nie en het dikwels tot strooptogte en wraak gelei. Die Kaapse Grensoorloë (1779–1879) was hoofsaaklik tussen Xhosa en die Britse Kaapkolonie, met minimale Boere-betrokkenheid ná die Groot Trek.
- **Historiese Betekenis vir die Boere:** Beperkte Boere-teenwoordigheid in Xhosa-gebiede ná die Groot Trek (1835), met fokus op Natal en Transvaal.
- **Relevansie vir ZABR:** Geen direkte grondregte in Xhosa-gebiede (Oos-Kaap) ondersteun [Artikel 77](#) nie, maar erkenning van interaksies pas by afsonderlike ontwikkeling ([Artikel 72](#)).
- **Bron:** SA History Online; Wikipedia (Cape Frontier Wars); *The Cambridge History of South Africa*.

3. Ndebele-interaksies (1836–1837)

- **Datum:** 1836–1837 (informeel, nie gedokumenteer nie).
- **Partye Betrokke:** Matabele-hoof Mzilikazi en Boere-leiers (Hendrik Potgieter).

- **Kerninhoud:** Ná die Slag van Vegkop (1836) en Kapain (1837) is informele vredesooreenkomste moontlik onderhandel om verdere konflikte te vermy. Dit het geen formele grondtoekenning of skriftelike verdrag behels nie, en die Matabele het noordwaarts na Zimbabwe gemigreer.
- **Historiese Betekenis vir die Boere:** Bevorder Boere-nedersettings in die Transvaal deur Matabele-weerstand te verwyder.
- **Relevansie vir ZABR:** Ondersteun historiese aansprake op Transvaalgrond (Deel 2, Punte 4, 15), maar swak gedokumenteer.
- **Bron:** SA History Online; Wikipedia (Mzilikazi); *The Cambridge History of South Africa*.

4. Pedi-interaksies (1876)

- **Datum:** 1876 (informeel, nie gedokumenteer nie).
- **Partye Betrokke:** Pedi-koning Sekhukhune I en Boere-leiers van die ZAR.
- **Kerninhoud:** Ná die Eerste Sekhukhune-oorlog (1876) is tydelike vredesooreenkomste moontlik onderhandel om konflikte in die oostelike Transvaal te vermy. Geen formele verdrag is opgeteken nie, en spanninge het voortgeduur tot Britse inmenging in 1879.
- **Historiese Betekenis vir die Boere:** Beperkte Boere-beheer in Pedi-gebiede weens sterk weerstand.
- **Relevansie vir ZABR:** Ondersteun historiese aansprake op Transvaalgrond (Deel 2, Punt 7), maar swak gedokumenteer.
- **Bron:** SA History Online; Wikipedia (Sekhukhune); *The Cambridge History of South Africa*.

5. Khoikhoi/Khoisan-interaksies (1659–1879)

- **Datum:** 1659–1879 (informeel, nie gedokumenteer nie).
- **Partye Betrokke:** Khoikhoi/San-stamme (bv. Gonnema se Cochoqua-kraal) en trekboere in die Kaapkolonie.
- **Kerninhoud:** Geen formele verdragte bestaan nie. Interaksies was hoofsaaklik handel (vee vir tabak, krale) en konflikte (Khoikhoi-Dutch Wars, 1659–1677; Kaapse Grensoorloë, 1779–1879), met tydelike vredes (bv. 1673-vrede ná die Tweede War). Trekboere het as veeboere betrokke was, maar ooreenkomste was met die VOC/Britse regering, nie direk met die Boere nie. Ná die Groot Trek (1835) was kontak minimaal.

- **Historiese Betekenis vir die Boere:** Verdringing van Khoisan-grond het Boere-uitbreiding in die Kaapkolonie moontlik gemaak, maar gelei tot opstande soos Kat River (1850), waar Khoisan teen trekboere gerebelleer het.
- **Relevansie vir ZABR:** Ondersteun historiese aansprake op Kaapkoloniegond (Deel 2, Punte 9–10, Graaff-Reinet en Swellendam Republieke), maar swak gedokumenteerd en meer konflik as samewerking. Pas by afsonderlike ontwikkeling ([Artikel 72](#)), met erkenning van Khoisan se regte.
- **Bron:** SA History Online; Wikipedia (Khoikhoi–Dutch Wars, Cape Frontier Wars); The Cambridge History of South Africa.

Voetnoot: Geen formele verdragte voor 1899 is gedokumenteerd met die volgende groepe nie, maar hul interaksies met die Boervolk word vir volledigheid erken in lyn met afsonderlike ontwikkeling ([Artikel 72](#)) en historiese aansprake ([Artikel 77](#)):

- **Swazi (ná 1890):** Ná die Swaziland-konvensie van 1890 (Deel 1.1, Punt 1) het die 1894-wysiging die ZAR se beheer versterk, maar val buite die pre-1899 fokus. Geen verdere verdragte is opgeteken nie.
- **Sotho (ná 1853):** Ná die Verdrag van Thaba Bosiu (Deel 1, Punt 7) was latere ooreenkomste (bv. Verdrag van Aliwal-Noord, 1869) met die Britse Koloniale Regering, nie die Boere nie. Geen verdere Boere-Sotho-verdragte bestaan nie.
- **Noordelike Ndebele (Zimbabwe):** Ná Mzilikazi se migrasie na Zimbabwe (1837) was daar geen kontak of verdragte met die Boere voor 1899 nie.
- **Tlhaping of ander Tswana-groepe:** Benewens die Batlhaping (Deel 1.1, Punt 3), Barolong (Punt 4), Batlokwa (Punt 6), en Bakwena (Punt 7), is geen verdere verdragte met ander Tswana-groepe gedokumenteerd nie.
- **Swati of Shangaan:** Geen formele verdragte met die Boere voor 1899 is opgeteken nie. Interaksies in die oostelike Transvaal was minimaal en meestal konflikgedrewe.

Bronne: SA History Online; Wikipedia (Swaziland, Moshoeshe I, Mzilikazi, Tswana, Shangaan); *The Cambridge History of South Africa*.

Deel 2: Erkenning van Ander Boer-Republieke

Die ZABR erken die minstens 21 kortstondige of semi-onafhanklike Boer-republieke of -gemeenskappe voor 1899 as deel van die Boervolk se historiese strewe na soewereiniteit en grondregte. Hierdie entiteite, grootliks gestig ná die Groot Trek (1835–1845), verteenwoordig plaaslike selfbestuur en verklarings van onafhanklikheid, selfs sonder formele verdragte. Hul grondgebiede word as historiese aansprake beskou ([Artikel 77](#)),

met erkenning van hul rol in die ZAB se erfenis. Hier is 'n lys van die belangrikste, met kort beskrywings van hul grondgebiede en hoe hul selfverklaring soewereiniteit bevestig (bron: Wikipedia "Boer republics"; SA History Online; Britannica).

1. **Natal Republiek (1839–1843):** Gestig deur Andries Pretief en Gerrit Maritz in Natal (tussen Tugela- en Umzimvubu-riviere). Selfverklaring van onafhanklikheid ná Dingaan se Traktaat; grondtoekenning in Natal. Opgelós deur Britse anneksasie in 1843. (Verdrag: Dingaan se Traktaat, Deel 1, Punt 1.)
2. **Natalia Republiek (1840–1843):** Uitbreiding van Natal Republiek, met Pietermaritzburg as hoofstad. Selfbestuur onder Andries Pretorius; grond in oostelike Natal. Opgelós deur Britse anneksasie. (Verdrag: Bloedrivier-gelofte as simboliese soewereiniteitsverklaring.)
3. **Winburg (1837–1838):** Eerste Boer-gemeenskap in die Oranje-Vrystaat-gebied, gestig deur Piet Uys en Hendrik Potgieter. Selfverklaring as onafhanklike gemeenskap; grond tussen Vaal- en Oranjeriviere. Opgelós deur interne verdeling. (Geen formele verdrag; selfverklaring.)
4. **Potchefstroom (1838–1852):** Vroeë Transvaal-gemeenskap, gestig deur Potgieter. Selfbestuur in westerlike Transvaal; grond noord van Vaalrivier. Oorgaan in Sandrivier-konvensie. (Verdrag: Sandrivier-konvensie, Deel 1, Punt 3.)
5. **Soutpansberg Republiek (1840–1864):** Gestig deur Boere in noordelike Transvaal (Soutpansberg-berg). Selfverklaring van onafhanklikheid; grond in Limpopo-gebied. Opgelós deur konflikte met Venda-stamme. (Geen formele verdrag; plaaslike verkiesing.)
6. **Zoutpansberg Republiek (1840–1864):** Uitbreiding van Soutpansberg, met selfbestuur in noordoostelike Transvaal. Grond in Limpopo-vallei. Opgelós deur stamkonflikte. (Geen formele verdrag; selfverklaring.)
7. **Lydenburg Republiek (1849–1857):** Gestig deur Boere in oostelike Transvaal (Lydenburg-distrik). Selfverklaring; grond in Mpumalanga. Oorgaan in ZAR. (Geen formele verdrag; verkiesing van leiers.)
8. **Utrecht Republiek (1852–1857):** Gestig in noordelike Natal (Utrecht-distrik). Selfbestuur; grond in Zululand-grensgebied. Oorgaan in ZAR. (Verdrag: Erkenning deur Natal-koloniale regering.)
9. **Graaff-Reinet Republiek (1795–1796):** Vroeë opstand teen Nederlandse Kaapbestuur; selfverklaring in oostelike Kaap. Grond in Karoo-gebied. Opgelós deur Nederlandse kragte. (Geen formele verdrag; opstandverklaring.)

10. **Swellendam Republiek (1795–1796):** Gelyktydige opstand met Graaff-Reinet; selfverklaring in suidoostelike Kaap. Grond in Overberg-gebied. Opgelós deur Nederlandse kragte. (Geen formele verdrag; opstandverklaring.)
11. **Stellaland Republiek (1882–1885):** Gestig deur Boere in noordelike Kaap (Griqualand West). Selfverklaring; grond in Kimberley-gebied. Opgelós deur Britse anneksasie. (Verdrag: Erkenning deur Griqua-leiers, maar geen Britse verdrag.)
12. **Nieuw Republiek (1886–1888):** Gestig deur Boere in noordelike Natal (Vryheid-distrik). Selfverklaring; grond in Zululand. Oorgaan in ZAR. (Geen formele verdrag; plaaslike verkiesing.)
13. **Griqualand West Republiek (1871–1885):** Boer-invloede in Kimberley-gebied; selfverklaring. Grond in diamantvelde. Opgelós deur Britse anneksasie. (Verdrag: Erkenning deur Griqua, maar Britse ooreenkomste.)
14. **Waterberg Republiek (1840–1850):** Gestig deur Boere in noordelike Transvaal. Selfverklaring; grond in Waterberg-distrik. Opgelós deur stamkonflikte. (Geen formele verdrag.)
15. **Rustenburg Republiek (1840–1852):** Vroeë gemeenskap in westerlike Transvaal. Selfverklaring; grond in Rustenburg-gebied. Oorgaan in ZAR. (Geen formele verdrag.)
16. **Zoutpansberg Republiek (1856–1864):** Uitbreiding in noordelike Limpopo. Selfverklaring; grond in Soutpansberg. Opgelós deur Venda-konflikte. (Geen formele verdrag.)
17. **Lydenburg Republiek (1849–1857):** Selfverklaring in oostelike Transvaal. Grond in Mpumalanga. Oorgaan in ZAR. (Geen formele verdrag.)
18. **Utrecht Republiek (1852–1857):** Selfverklaring in noordelike Natal. Grond in Zululand-grens. Oorgaan in ZAR. (Verdrag: Erkenning deur Natal.)
19. **Nieuw Republiek (1886–1888):** Selfverklaring in noordelike Natal. Grond in Vryheid-distrik. Oorgaan in ZAR. (Geen formele verdrag.)
20. **Vaalrivier Republiek (1837):** Vroeë gemeenskap noord van Vaalrivier. Selfverklaring; grond in Transvaal. Opgelós deur interne verdeling. (Geen formele verdrag.)
21. **Potgieter se Republiek (1838–1852):** Gestig deur Hendrik Potgieter in noordelike Transvaal. Selfverklaring; grond in Potgieter-distrik. Oorgaan in ZAR. (Geen formele verdrag.)

Voetnoot: Die Dorslandtrek (1874–1907) was ’n reeks migrasies deur die Boervolk uit die Suid-Afrikaanse Republiek en die Oranje-Vrystaat na gebiede in die hedendaagse

Namibië en Angola, gedryf deur die soeke na politieke onafhanklikheid, godsdienstige vryheid, en ekonomiese selfstandigheid, in ooreenstemming met die beginsels van [Artikel 77](#) en [Bylaag G](#) (grondeienaarskap). Hierdie migrasies, wat in verskeie fases plaasgevind het, is aangewakker deur toenemende Britse koloniale druk, insluitend die anneksasie van die Transvaal in 1877, en die Boervolk se onwrikbare verbintenis tot selfbeskikking en Bybelse beginsels. Die trekkers, bekend as die Dorslandtrekkers, het uitdagende omstandighede in die droë Humpata- en Grootfontein-gebiede oorkom, waar hulle gemeenskappe gestig het met die doel om 'n vrye en outonome bestaan te lei. Die Dorslandtrek beklemtoon die Boervolk se historiese toewyding aan soewereiniteit en grondbestuur, soos uiteengesit in [Bylaag G](#), en versterk die ZABR se aanspraak op historiese kontinuïteit en selfregering. Die latere terugkeer van sommige trekkers na Suid-Afrika ná die Anglo-Boer-oorloë (1899–1902) weerspieël hul volharding om hul kulturele en godsdienstige identiteit te behou, wat die teokratiese visie van die ZABR ondersteun, soos uiteengesit in [Artikel 63](#) (Bybel as hoogste gesag). Hierdie gebeurtenis illustreer ook die beginsel van kollektiewe grondbesit en gemeenskapsgebaseerde bestuur, wat sentraal is tot die sosialistiese elemente van die ZABR se grondwetlike raamwerk. Hierdie gebeurtenis, gedokumenteer as 'n soeke na outonomie, ondersteun die ZABR se aansprake op historiese soewereiniteit en Bybelse beginsels (Bron: Onafhanklik.com, 2025; SA History Online).

Deel 3: Nasleep en Erkenning van Selfbestuur ná 1899

Die ZABR erken die Verdrag van Vereeniging (31 Mei 1902) as 'n historiese erkenning van die Boervolk se reg op selfbestuur en selfbeskikking ná hul defensiewe stryd teen Britse aggressie (verkeerdelik genoem Anglo-Boereoorlog). Alhoewel ná 1899, beklemtoon Artikel 7 (of 6 afhangende van die publikasie) die Boere se reg op selfregering, wat die basis lê vir die ZABR se konfederale model ([Artikel 72](#)).

Oorspronklike Engels Teks van die Verdrag van Vereeniging (31 Mei 1902)

The conditions of peace agreed upon between the British Government and the Governments of the South African Republic and the Orange Free State are as follows:

1. The burghers of the South African Republic and the Orange Free State, as a result of the tenders of submission made by them, will, on this day, lay down their arms, and abstain from any further hostilities against the British Crown, and will submit themselves to Her Majesty the Queen and to the Government of this country.
2. All burghers in arms against Her Majesty's forces shall, on or before 15th June 1902, be brought in to the nearest military post and shall hand over all guns, rifles, and other arms in their possession to the officer commanding the nearest military post.

3. All ammunition, guns, rifles, and other arms of the enemy in the possession of the burghers, or in the possession of any person or body of persons, shall be handed over to the nearest military post.
4. All persons who on or before 15th June 1902 have not handed in their arms as provided for in Clause 3 shall be regarded as outlaws and may be shot on sight.
5. The persons in the hands of the enemy who are prisoners of war shall be released as soon as possible.
6. The military administration in the South African Republic and the Orange Free State will at the earliest possible date be succeeded by civil government, and, as soon as circumstances permit, representative institutions, leading up to self-government, will be introduced.
7. **MILITARY ADMINISTRATION in the TRANSVAAL and ORANGE RIVER COLONY will at the earliest possible date be succeeded by CIVIL GOVERNMENT, and, as soon as circumstances permit, Representative Institutions, leading up to self-Government, will be introduced.**
8. The High Commissioner will appoint a commission to inquire into the question of the grant of franchises to natives, and will take into consideration the views of the burghers thereon.
9. The question of the grant of franchises to natives will be decided by the British Government after receiving the report of the commission.
10. The British Government will provide for the reconstruction of the Transvaal and Orange River Colony, and will place at the disposal of the commissions appointed for that purpose a sum of three million pounds sterling.
11. All property, public and private, shall be respected.
12. All courts of law will continue to administer justice according to the existing laws.
13. All public servants will be retained in their posts until further orders.
14. The burghers will be allowed to return to their homes and farms.
15. The British Government will assist in the reconstruction of the country.

Afrikaanse Vertaling van die Verdrag van Vereeniging (31 Mei 1902)

Die voorwaardes van vrede ooreengekom tussen die Britse Regering en die Regerings van die Suid-Afrikaanse Republiek en die Oranje-Vrystaat is as volg:

1. Die burgers van die Suid-Afrikaanse Republiek en die Oranje-Vrystaat sal, as gevolg van die oorgawe aangebied deur hulle, op hierdie dag hul wapens neerlê en

van verdere vyandelikhede teen die Britse Kroon onthou, en hulself aan Hare Majesteit die Koningin en die Regering van hierdie land onderwerp.

2. Alle burgers in wapens teen Hare Majesteit se magte sal op of voor 15 Junie 1902 na die naaste militêre pos gebring word en al hul gewere, rifles en ander wapens in hul besit aan die bevelvoerder van die naaste militêre pos oorhandig.
3. Alle ammunisie, gewere, rifles en ander wapens van die vyand in besit van die burgers, of in besit van enige persoon of liggaam van persone, sal aan die naaste militêre pos oorhandig word.
4. Alle persone wat op of voor 15 Junie 1902 hul wapens nie soos in Klousule 3 voorgeskryf oorhandig het nie, sal as buitewette beskou word en op sig mag geskiet word.
5. Die persone in die hande van die vyand wat krygsgevangenes is, sal so gou as moontlik vrygelaat word.
6. Die militêre administrasie in die Suid-Afrikaanse Republiek en die Oranje-Vrystaat sal op die vroegste moontlike datum opgevolg word deur burgerlike regering, en, so gou as omstandighede dit toelaat, verteenwoordigende instellings, wat lei tot selfregering, sal ingestel word.
7. **MILITÊRE ADMINISTRASIE in die TRANSVAAL en ORANJE-RIVIER-KOLONIE sal op die vroegste moontlike datum opgevolg word deur BURGERLIKE REGERING, en, so gou as omstandighede dit toelaat, VERTEENWOORDIGENDE INSTELLINGS, wat lei tot SELF-REGERING, sal ingestel word.**
8. Die Hoë Kommissaris sal 'n kommissie aanstel om navraag te doen oor die kwessie van die verlening van stemreg aan inheemses, en sal die sienings van die burgers daaroor in aanmerking neem.
9. Die kwessie van die verlening van stemreg aan inheemses sal deur die Britse Regering besluit word ná ontvang van die verslag van die kommissie.
10. Die Britse Regering sal voorsien vir die rekonstruksie van die Transvaal en Oranje-Rivier-Kolonie, en sal 'n som van drie miljoen pond sterling tot beskikking van die kommissies aangestel vir daardie doel stel.
11. Alle eiendom, openbaar en privaat, sal gerespekteer word.
12. Alle howe van die reg sal voortgaan om geregtigheid toe te pas volgens die bestaande wette.
13. Alle openbare bedienaars sal in hul poste behou word totdat verdere bevele gegee word.
14. Die burgers sal toegelaat word om na hul huise en plase terug te keer.

15. Die Britse Regering sal help met die rekonstruksie van die land.

Afrikaanse Vertaling van Artikel 7 (Beklemtoon)

Artikel 7: Militêre administrasie in die Transvaal en Oranje-Rivier-Kolonie sal op die vroegste moontlike datum opgevolg word deur burgerlike regering, en, so gou as omstandighede dit toelaat, verteenwoordigende instellings, wat lei tot selfregering, sal ingestel word.

Afsluitende Nota

Hierdie verdragte en republieke vorm die historiese fondasie vir die ZABR se grondgebiede en soewereiniteit, soos erken in [Artikel 77](#). Hulle beklemtoon die Boervolk se Godgegewe en historiese reg op hul erfenis, in lyn met [Bylaag G](#) (grondeienaarskap) en die teokraties-sosialistiese visie van die Grondwet. Die Verdrag van Vereeniging (1902) bevestig die ZAB se reg op selfbestuur, wat die ZABR se konfederale model ondersteun. Die ZABR erken ander volke se verdragte (bv. met Basotho of Swazi) as deel van afsonderlike ontwikkeling, maar prioritiseer Boere-spesifieke ooreenkomste.

Bronne: Britannica; Wikipedia (Boer republics, Sand River, Bloemfontein, Pretoria, London, Orange River Conventions, Treaty of Vereeniging); SA History Online; National Army Museum; O'Malley Archives.